

Sågverksskolan i Kalix - inte bara sågverk

Sågverksskolan i Kalix är en institution vid Kalix Naturbruksgymnasium. En fortsatt strukturförändring mot färre men större sågverk har skapat en arbetslöshet som ger dåliga signaler till ungdomar om branschen.

Som motvikt till detta kan nämnas att Trä- och Möbelindustriförbundet i december 2004 presenterade en landsomfattande undersökning som visar att träindustrin kommer att behöva nyanställa 6000 personer de närmaste fem åren. Av dessa kräver 4000 platser gymnasiekompetens.

Detta skall ställas mot att det utexamineras 300 per år de senaste åren. Det vill säga att det kommer att fattas ca 2500 personer om inget förändras. Dock kan man kanske inte räkna med träarbetstillfällen i alla Norrbottens kommuner. Att flytta för att få jobb kommer att gälla även denna bransch.

Sågverksskolan ger en bred utbildning med kunskaper om hela kedjan från skog till färdiga förädlade byggprodukter. Det gör att många elever som gått ut har fått arbete inom byggsektorn eller branscher där truckkort erfordras. Idag tar alla sågverkselever truckkort.

Lars Gunnarsson på sin arbetsplats

Daniel och Lars Gunnarsson är två tidigare elever från Sågverksskolan vid Kalix Naturbruksgymnasium. Daniel gick 3-årigt gymnasium med inriktning mot sågverk och hyvleri. Lars gick först el-tele med inriktning mot data vid en annan gymnasieskola men sökte efter lumpen en 1-årig påbyggnadsutbildning vid Sågverksskolan.

Vid ett besök hos Stenvalls träs hyvleri i Luleå där bröderna arbetar passar vi på och intervjuar dem. Här nedan återger vi deras svar på några frågor. De intervjuades inte samtidigt.

Varför utbildade du dig inom sågverk och hyvleri?

Daniel: Det verkade roligare än andra utbildningar. Man verkade få göra mycket och jag var mycket intresserad av träslöjd i grundskolan. Det kanske beror på arvet, min morfar var en mångsysslare.

Lars: Jag kände till skolan bl a genom brorsan och vid en utbildningsmessa efter lumpen sökte jag dit.

Markus Karlsson, årskurs 3, ställer in hyveln

Hur fick du arbete?

Daniel: Jag gjorde praktik genom skolan hos Virkesmättningsföreningen och fick först sommarjobb och sedan förlängt arbete där. Sedan fick jag jobb på ett sågverk framför allt genom en tidigare skolkompis. Efter ett par år ville jag prova något annat och sökte till Stenvalls här i Luleå.

Lars: Jag gjorde först skolpraktik vid Gruvöns sågverk i Värmland och blev sedan erbjuden arbete där vid ett nytt hyvleri som de skulle starta upp. Jag åkte hem ibland och kände så pass hemlängtan efter två år att jag sökte till Stenvalls. Här fick jag börja med vikariat för att sedan få fast anställning.

Vad får du göra hos Stenvalls?

Daniel: I dagsläget kör jag truck. Ibland hjälper jag till i virkestorkarna och har varit i rundgången vid arbetsplatserna i själva hyvleriet tidigare.

Lars: Lite av varje. Mest är jag i produktionen runt hyveln men vissa perioder har jag varit vid platsförsäljningen av byggvaror som vi har här.

Vilken nytta ser du att du har av din utbildning i arbetet?

Daniel: Man förstår produktionskedjan och förstår hur produkterna bör se ut och vara redan före hyvlingen.

Lars: Jag tycker att den gjort det lätt att förstå instruktioner tack vare begreppen som man lärt sig.

Daniel Gustavsson i truck

Vilken nytta ser du att du har av din utbildning rent allmänt och på fritiden?

Daniel: Bra att kunna trä om man skall bygga eller hjälpa någon annan.

Lars: Man kan ge råd om material och fuktkvot och sånt till kompisar.

Hur är arbetsmiljön och arbetskamraterna?

Daniel: Bra.

Lars: Bra, vi är en mix av blandade åldrar och det görs större eller mindre förbättringar av miljön allt eftersom.

Vad tycker du var bra med Kalix Naturbruksgymnasium rent allmänt?

Daniel: En allmän kompisstämning. Man lärde känna nästan alla.

Lars: En god gemenskap. Alla pratar med alla. Helt enkelt en god anda.

Vad tror du om arbetsmarknaden inom trä för framtiden?

Daniel: Det verkar tufft för själva sågverken men det verkar som om de som förädlar mer klarar sig. Man kanske måste flytta på sig för att få jobb men behöver nog inte flytta från Norrland.

Lars: Skogsindustrin består och det verkar bli färre men större företag. Ett förädlade sågverk som Stenvalls verkar klara sig och det enda vi hör är en ökad efterfrågan från våra kunder.

Vi önskar bröderna Gunnarsson allt väl och tackar för intervjun.

Björn Nilsson, sågverkslärare på Kalix Naturbruksgymnasium